

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет економічних наук

Кафедра менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщенко Н.М.

“ ” 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТРЕНІНГ –КУРС «УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В
ГРОМАДСЬКИХ І НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ»**

Рівень вищої освіти другий(магістерський)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

073 «Менеджмент»

Гарант освітньої програми

Декан факультету /директор інституту

(до якого відносяться спеціальності)

В.о. Начальника НМВ

Бурдельна Г.О.

Стоян О.Ю.

Стоян О.Ю.

Норд Г.Л.

Філімонова О.Б.

Калініченко В.І.

Миколаїв – 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Тренінг-курс «Управління проектами в громадських і неприбуткових організацій»	
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Менеджмент	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2019-2020 н.р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	10	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	5 кредита / 150 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	72	
	123	
Відсоток аудиторного навантаження	37%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)		
Форма підсумкового контролю	іспит	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Метою дисципліни Тренінг-курс «Управління проектами в громадських і неприбуткових організацій» є формування у майбутніх фахівців професійної компетентності (знань, умінь і навичок) щодо застосування універсального інструментарію розробки та реалізації проектів для досягнення ефективного функціонування й розвитку підприємств.

Завдання дисципліни Тренінг-курс «Управління проектами в громадських і неприбуткових організацій» є формування комплексу знань і вмінь про методи, техніку та інструментарій управління проектами, формування в майбутніх фахівців певного світогляду стосовно самостійної практичної діяльності для засвоєння ними основних правил і вимог організації ефективної фінансово-економічної роботи з урахуванням законодавчої бази України.

Передумови вивчення дисципліни:

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни: Основи економічної теорії, Стратегічний менеджмент, Макроекономіка, Мікроекономіка, Маркетинг, Операційний менеджмент, Менеджмент організацій, Управління персоналом, Інноваційний менеджмент, Інвестиційний менеджмент, Паблік рілейшнз(PR).

Очікувані результати навчання: демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства; демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; описувати зміст функціональних сфер діяльності організації; застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації; демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи; оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації; ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- основні засади проектів, ураховуючи юридичні, фінансові, економічні та техніко-технологічні вимоги та можливості;
- вимоги та умови вибору виконавців проектів на конкурсних засадах;
- необхідність та організації інформаційного забезпечення контролю над процесами розбудови проекту і його втілення;
- особливості підготовки й укладання угод на матеріально-технічне забезпечення проектів;

уміти:

- виконувати фінансово-технічне обґрунтування проектів;
- оцінювати ефективність проекту, ураховуючи чинники ризику та невизначеності майбутнього;
- розробляти кошторис і бюджет проектів з урахуванням джерел фінансування;
- виконувати пошуки оптимальних проектів за різними критеріями умов варіантного проектування;
- ефективно контролювати хід втілення проектів та управляти можливими змінами процесу.

Програмні компетенції

- *загальні компетентності:*

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- *фахові компетентності:*

- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;
- вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними;

- здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

- *програмні результати навчання:*

- демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства;
- демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;
- мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації;
- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи управління проектами в громадських організацій у сучасних умовах господарювання				
1	Тема 1. Концепція та загальна характеристика «Управління проектами»		4	7
2	Тема 2. Основи управління проектами в громадських і неприбуткових організаціях		4	6
3	Тема 3. Техніко-економічне обґрунтування проекту		4	7
4	Тема 4. Бізнес-план проекту в громадських і неприбуткових організаціях		4	6
5	Тема 5. Організаційні структури управління проектами		4	7
6	Тема 6. Організація офісу проекту		4	8
	Разом за змістовим модулем 1		24	41
Змістовий модуль 2. Третій сектор в Україні. Організація та функції управління проектами в громадських організаціях				
7	Тема 7. Проектне фінансування діяльності громадських організацій		4	8
8	Тема 8. Маркетинг проекту неприбуткових організацій		4	8
9	Тема 9. Експертиза проекту в громадських і неприбуткових організаціях		4	8
10	Тема 10. Правова регламентація процедури		4	9

	укладання договорів щодо реалізації проектів. Особливості правового статусу Товариства Червоного Хреста України.			
11	Тема 11. Функції управління проектами		4	8
	Разом за змістовим модулем 2		20	41
Змістовий модуль 3. Підсистеми управління проектами в громадських і неприбуткових організаціях				
12	Тема 12. Управління якістю проекту в громадських організаціях		4	6
13	Тема 13. Управління роботами за проектом		4	6
14	Тема 14. Управління ресурсами проекту		4	6
15	Тема 15. Управління командою проекту		4	6
16	Тема 16. Управління проектними ризиками		4	5
17	Тема 17. Управління комунікаціями проекту		4	6
18	Тема 18. Програмне забезпечення процесу управління проектами		4	6
	Разом за змістовим модулем 3		28	41
	Всього за курсом		72	123

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій(не передбачено програмою)

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 1. Концепція та загальна характеристика «Управління проектами»</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «проект» і «процес». 2. Сутність і передумови розвитку управління проектами. 3. Взаємозв'язок управління проектами й управління інвестиціями. 4. Взаємозв'язок управління проектами з функціональним менеджментом. 5. Перспективи розвитку управління проектами. 6. Проблеми управління проектами в Україні. 7. Мета, завдання та послуги асоціації УКРНЕТ. 8. Перехід до проектного управління: завдання й етапи вирішення. 9. Класифікація базових понять управління проектами. <p><i>Проблемно-пошукові та дискусійні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Управління проектами» як навчальна дисципліна управлінсько-економічного профілю в підготовці майбутніх менеджерів. 2. Компоненти професійної компетентності фахівців у сфері управління проектами.
2	<p>Тема 2. Основи управління проектами в громадських і неприбуткових організаціях</p> <p><i>Навчально-практичні й тренінгові завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Метод незакінчених речень (з подальшим груповим обговоренням):</i> «Дослідження ринку - це. . .». 2. <i>Мозковий штурм:</i> «З яких компонентів складається розділ бізнес-плану проекту «дослідження ринку»? Якою має бути технологія (послідовність) розроблення цього розділу?». 3. <i>Групова дискусія:</i> «Які чинники впливають на необхідність розробки розділу бізнес-плану проекту «дослідження ринку»?». 4. <i>Проектне завдання:</i> «Розроблення розділу бізнес-плану проекту «дослідження ринку». Виконують у робочому зошиті для комплексного тренінгу з управління проектами. 5. <i>Розв'язування ситуаційних задач.</i>
3	<p>Тема 3. Техніко-економічне обґрунтування проекту</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття НДО. Структура НДО. Основні посади в організації та посадові обов'язки. Види організацій споживачів. Типи організацій. 2. Джерела фінансування недержавних організацій. 3. Показники життєздатності організації. 4. Розробка анкети з метою дослідження показників життєздатності організації з надання соціальних послуг.

	<i>Розв'язування ситуаційних задач.</i>
4	<p>Тема 4. Бізнес-план проекту в громадських і неприбуткових організаціях</p> <p>Навчально-практичні й тренінгові завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Метод незакінчених речень (з подальшим груповим обговоренням):</i> «Бізнес-план проекту - це. . .». 2. <i>Мозковий штурм:</i> «З яких компонентів складається бізнес-план проекту в громадських і неприбуткових організаціях? Якою має бути технологія (послідовність) розроблення бізнес-план проекту?». 3. <i>Групова дискусія:</i> «Які чинники впливають на необхідність розробки бізнес-план проекту?». 4. <i>Проектне завдання:</i> «Розроблення бізнес-план проекту громадських організацій». Виконують у робочому зошиті для комплексного тренінгу з управління проектами. 5. <i>Розв'язування ситуаційних задач.</i>
5	<p>Тема 5. Організаційні структури управління проектами</p> <p>Навчально-практичні й тренінгові завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Метод незакінчених речень (з подальшим груповим обговоренням):</i> «Організаційний план - це. . .». 2. <i>Мозковий штурм:</i> «З яких компонентів складається організаційний план? Якою має бути технологія (послідовність) розроблення організаційного плану?». 3. <i>Групова дискусія:</i> «Які чинники впливають на необхідність розробки організаційного плану?». 4. <i>Проектне завдання:</i> «Розроблення організаційного плану». Виконують у робочому зошиті для комплексного тренінгу з управління проектами. 5. <i>Розв'язування ситуаційних задач.</i>
6	<p>Тема 6. Організація офісу проекту</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і завдання проектного офісу. 2. Проектування офісу проекту. 3. Основні напрямки роботи проектного офісу. 4. Організація віртуального офісу проекту. <p><i>Проблемно-пошукові та дискусійні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблемні аспекти організації офісу аграрного проекту та шляхи їх вирішення. 2. Особливості організації віртуального офісу портфеля проектів в агрохолдингах: досвід, проблеми, перспективи.
7	<p>Тема 7. Проектне фінансування діяльності громадських організацій</p> <p>Навчально-практичні й тренінгові завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Метод незакінчених речень (з подальшим груповим обговоренням):</i> «Фінансовий план - це. . .». 2. <i>Мозковий штурм:</i> «З яких компонентів складається фінансовий

	<p>план? Якою має бути технологія (послідовність) розроблення фінансового плану?».</p> <p>3. <i>Групова дискусія:</i> «Які чинники впливають на необхідність розробки фінансового плану?».</p> <p>4. <i>Проектне завдання:</i> «Розроблення фінансового плану». Виконують у робочому зошиті для комплексного тренінгу з управління проектами.</p> <p>5. <i>Розв'язування ситуаційних задач.</i></p>
8	<p>Тема 8. Маркетинг проекту неприбуткових організацій</p> <p><i>Навчально-практичні й тренінгові завдання:</i></p> <p>1. <i>Метод незакінчених речень (з подальшим груповим обговоренням):</i> «Маркетинговий план - це. . .».</p> <p>2. <i>Мозковий штурм:</i> «З яких компонентів складається маркетинговий план? Якою має бути технологія (послідовність) розроблення маркетингового плану?».</p> <p>3. <i>Групова дискусія:</i> «Які чинники впливають на необхідність розробки маркетингового плану?».</p> <p>4. <i>Проектне завдання:</i> «Розроблення маркетингового плану». Виконують у робочому зошиті для комплексного тренінгу з управління проектами.</p> <p>5. <i>Розв'язування ситуаційних задач.</i></p>
9	<p>Тема 9. Експертиза проекту в громадських і неприбуткових організаціях</p> <p><i>Навчально-практичні й тренінгові завдання:</i></p> <p>1. <i>Метод незакінчених речень (з подальшим груповим обговоренням):</i> «Оцінка ризиків і програма управління ними - це. . .».</p> <p>2. <i>Мозковий штурм:</i> «З яких компонентів складається розділ бізнес-плану проекту «оцінка ризиків і програма управління ними»? Якою має бути технологія (послідовність) розроблення цього розділу?».</p> <p>3. <i>Групова дискусія:</i> «Які чинники впливають на необхідність розробки розділу бізнес-плану проекту «Оцінка ризиків і програма управління ними?»».</p> <p>4. <i>Проектне завдання:</i> «Розроблення розділу бізнес-плану проекту «оцінка ризиків і програма управління ними». Виконують у робочому зошиті для комплексного тренінгу з управління проектами.</p> <p>5. <i>Розв'язування ситуаційних задач.</i></p>
10	<p>Тема 10. Правова регламентація процедури укладання договорів щодо реалізації проектів</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Конкурентні способи укладання договорів, що опосередковують реалізацію проектів.</p> <p>2. Неконкурентні способи укладання договорів, що опосередковують реалізацію проектів.</p> <p>3. Способи забезпечення виконання зобов'язань, пов'язаних з реалізацією проектів.</p> <p><i>Проблемно-пошукові та дискусійні питання:</i></p>

	<p>1. Переваги й вади конкурентних і неконкурентних способів укладання договорів, що опосередковують реалізацію проектів.</p> <p>2. Пріоритетні способи забезпечення виконання зобов'язань, пов'язаних з реалізацією аграрних проектів.</p>
11	<p>Тема 11. Функції управління проектами.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Планування проекту як складова управління проектами. 2. Управління вартістю проекту. 3. Контроль проекту. 4. Завершення проекту. <p><i>Проблемно-пошукові та дискусійні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дискусійні аспекти визначення функцій управління проектами з позицій теорії управління. 2. Галузеві особливості реалізації функцій управління аграрними проектами.
12	<p>Тема 12. Управління якістю проекту в громадських організаціях</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття якості. 2. Управління якістю: планування, забезпечення та контроль якості. Кваліметрія. 3. Проектні ризики та їх джерела. <p><i>Проблемно-пошукові та дискусійні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління ризиками: ідентифікація, оцінка, планування реакції, контроль за реакцією. 2. Методи та засоби управління ризиками.
13	<p>Тема 13. Управління роботами за проектом</p> <p>Навчально-практичні й тренінгові завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Метод незакінчених речень (з подальшим груповим обговоренням):</i> «Виробничий план - це. . .». 2. <i>Мозковий штурм:</i> «З яких компонентів складається виробничий план? Якою має бути технологія (послідовність) розроблення виробничого плану?». 3. <i>Групова дискусія:</i> «Які чинники впливають на необхідність розробки виробничого плану?». 4. <i>Проектне завдання:</i> «Розроблення виробничого плану». Виконують у робочому зошиті для комплексного тренінгу з управління проектами. 5. <i>Розв'язування ситуаційних задач.</i>
14	<p>Тема 14. Управління ресурсами проекту</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ресурси та їх класифікація. 2. Планування та контроль ресурсів. 3. Планування постачань та запасів. 4. Конфлікти ресурсів та методи їх усунення. <p><i>Проблемно-пошукові та дискусійні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка вартості.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Визначення бюджету та контроль за його дотриманням. 3. Фінансування проекту. 4. Аналіз вартості, методика засвоєних обсягів.
15	<p>Тема 15. Управління командою проекту</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування і розвиток команди 2. Організація ефективної діяльності команди 3. Управління персоналом команди 4. Соціально-психологічні аспекти управління персоналом <p><i>Проблемно-пошукові та дискусійні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічна характеристика організацій громадського сектора 2. Межі між приватним, державним і третім сектором 3. Концептуальні особливості системи управління 4. Ключові відмінності організацій громадського сектора
16	<p>Тема 16. Управління проектними ризиками</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст проекту: визначення, планування, перевірка та контроль за змінами. Розробка концепції проекту. 2. Цілі та стратегія. 3. Структуризація проекту (WBS, OBS). <p><i>Проблемно-пошукові та дискусійні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління часом: визначення діяльності, задання послідовності та оцінка тривалості робіт, розробка календарного плану та контроль за його дотриманням. 2. Сіткове планування. 3. Метод критичного шляху. Метод PERT. 4. Циклічні та умовні діаграми. 5. Метод критичних ланцюгів.
17	<p>Тема 17. Управління комунікаціями проекту</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні положення. 2. Управління комунікаціями проекту. 3. Інформаційні технології управління проектами. 4. Інтегровані інформаційні системи підтримки прийнятих рішень. <p><i>Проблемно-пошукові та дискусійні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комунікація як основа діяльності у зв'язках з громадськістю. 2. Сутність комунікації. Теорії комунікації. Принципи комунікації. 3. Типи комунікації у зв'язках з громадськістю. 4. Маніпуляція у зв'язках з громадськістю: комунікативний аспект
18	<p>Тема 18. Програмне забезпечення процесу управління проектами</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p>Процеси ініціації, планування, виконання, аналізу, управління та завершення: основні та допоміжні процеси, склад та зміст, взаємозв'язок між процесами в групах.</p>

4.3. Завдання для самостійної роботи

Необхідним елементом успішного освоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, статистичними матеріалами.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

- Вивчення лекційного матеріалу.
- Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
- Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
- Підготовка до семінарських і практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.

Контрольна перевірка кожним студентам особистих знань за запитаннями для самоконтролю.

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи студента

Відпрацьовуючи практичний матеріал студент зобов'язаний відмітити в твердження, визначення, висновки, зміст або обґрунтованість яких йому незрозумілі, та звернутися до рекомендованої літератури за розв'ясненнями. При відпрацюванні практичних занять необхідно звернути увагу на питання для самоконтролю, відповіді на які мають знайти студенти під час опрацювання рекомендованої літератури. Якщо рекомендована література не містить необхідних пояснень, необхідно звернутися до викладача з питанням на практичному занятті або в час, що виділений для індивідуальних консультацій з викладачем. Якщо задане питання, що має часткове значення або слабо пов'язане з темою, що обговорюється, викладач має право призначити студенту індивідуальну консультацію в межах часу, що встановлюється діючим навчальним планом.

При виконанні самостійної роботи студент має користуватися джерелами із списку рекомендованої літератури, а також технічними засобами (калькуляторами, ЕОМ тощо).

Підготовка індивідуальних навчально-дослідних завдань та контрольних робіт вимагає користування додатковою літературою. Доповідь повинна бути оформлена письмово, містити титульний аркуш, текст доповіді, список використаних джерел. Структура доповіді: 1) актуальність дослідження; 2) основний зміст проблеми; 3) висновки. Робота доповідається на семінарському занятті. Доповідачу можуть бути задані питання з боку студентів і викладача. Оцінюється повнота доповіді та повнота наданих відповідей на запитання.

4.4. Перелік питань для самоконтролю студентів

Теми індивідуальної пошуково-дослідної роботи:

1. НДО як структурний елемент третього сектору. Функції громадської організації відносно держави, бізнесу та інтересів членів своїх організацій і комітетів.
2. Класифікація НДО. Види громадських організацій в залежності від: а) профілю діяльності; б) сфер діяльності; в) організаційно-правових форм об'єднання громадян; г) статусу; д) сфери інтересів; є) рівня розвитку.
3. Організаційна структура НДО. Поняття структури, фактори, що впливають на визначення структури. Різні підходи до формування структури організації: ієрархічна, командна, мережева структури; їх переваги і недоліки».
4. Внутрішній потенціал і зовнішнє середовище НДО. Макросередовище (середовище опосередкованого впливу). Мікро середовище (середовище безпосереднього впливу). Людські ресурси, організаційна культура, фінансовий та матеріальний стан.
5. Загальна характеристика Закону України „Про благодійництво та благодійні організації“: загальні положення. Організаційно-правове регулювання благодійництва та діяльності благодійних організацій. Матеріально-технічне забезпечення діяльності благодійництва та благодійних організацій. Державі благодійність. Благодійна діяльність. Міжнародні благодійні фонди в Україні.
6. Загальна характеристика нормативно-правових документів, що регулюють діяльність НДО. Конституція України як базовий документ законодавства для неприбуткового сектору.
7. Закон України „Про об'єднання громадян“. Загальні положення. Засади діяльності та статус об'єднань громадян. Утворення та легалізація громадських організацій. Підготовка до утворення: визначення назви, профілю діяльності, юридичної форми організації, статусу. Установчий з'їзд (конференція, загальні збори).

8. Легалізація НДО: реєстрація, повідомлення про заснування. Документи, що необхідні до заяви про легалізацію: статут, протокол загальних зборів, відомості про склад керівництва, тощо.
9. Оподаткування громадських організацій в Україні та звітність. Перспективи розвитку законодавства про неприбуткові організації.
10. Роль планування діяльності в управлінні НДО. Рівні планування. Вимоги до складання плану. Види планів у залежності від того, який часовий період охоплюють заплановані заходи».
11. Стратегічне планування, його роль у розвитку організації. Поняття стратегії.
12. Ідентифікація наявних завдань та стратегій: визначення того, як попередня діяльність веде до досягнення цілей.
13. Аналіз оточення: визначення чинників, що впливають на реалізацію цілей організації (можливості та загрози).
14. Аналіз засобів: люди, програми, фінансові та матеріальні засоби, структура (сильні та слабкі сторони організації).
15. Етикет менеджера громадської організації. Фінансовий менеджмент НДО як управління фінансами для забезпечення фінансової стійкості організації.
16. Якість ділової людини: обачливість, здатність працювати в команді. Вимоги до просування: висока кваліфікація, здатність до навчання, співробітництва, життєвий досвід, добрі знання специфіки НДО.
17. Проект як комплекс взаємопов'язаних заходів, розроблених для досягнення певних цілей протягом заданого часу при встановлених ресурсах.
18. Поняття „життєвий цикл проекту“. Фази проекту: оцінка потреб, розпізнання та визначення проблеми, визначення основної мети проекту і загальної стратегії, вибір задач проекту, визначення напрямків діяльності, підготовка робочого плану, розробка моніторингу та оцінки, визначення бюджету, початок діяльності, реалізація діяльності, проведення моніторингу та оцінки.
19. Планування видів діяльності по проекту, їх відповідність цілям та задачам, спрямованість на вирішення проблеми; реалістичність видів діяльності, їх

взаємозв'язок, відповідність історичним і культурним традиціям тієї місцевості, де вони реалізуватимуться.

20. Профспілки й держава: аспекти взаємовідносин. Гарантії діяльності профспілок.

21. Статус молодіжних та дитячих громадських організацій.

22. Відмінні риси НДО: недержавний характер, самоврядування, добровільність, некомерційність, неприбутковість, корисність.

23. Перспективи розвитку законодавства про неприбуткові організації.

Теми доповідей (презентацій) з дисципліни Тренінг-курс «Управління проектами в громадських і неприбуткових організацій»

1. Методичні підходи до визначення терміну окупності проекту.
2. Методичні підходи до визначення ставки дисконту.
3. Методичні підходи до визначення чистої приведеної вартості.
4. Методичні підходи до визначення внутрішньої норми доходності.
5. Методичні підходи до визначення точки беззбитковості за проектом.
6. Методичні підходи до визначення явних і неявних вигід та витрат за проектом.

проектом.

7. Особливості часу як ресурсу в управлінні проектами.
8. Інноваційні підходи до раціонального використання часу.
9. Аналіз інвестиційно-інноваційних проектів, які реалізують агрохолдинги

України.

10. Аналіз соціальних проектів, які реалізують агрохолдинги України.
11. Регіональні аспекти реалізації проектів аграрними підприємствами.
12. Маркетинг аграрних проектів: аргументи за і проти.
13. Управління інвестиційними ризиками інноваційних проектів в агроформуваннях.

14. Національні проекти в аграрному секторі економіки України .

15. Обґрунтування необхідності розробки інвестиційних проектів розвитку біоетанолової галузі на базі продукції цукробурякового виробництва.

16. Обґрунтування необхідності розробки інвестиційних проектів розвитку

біоетанолової галузі на базі галузі зерновиробництва.

17. Обґрунтування необхідності розробки інвестиційних проектів переробки відходів галузі тваринництва на біогаз.

18. Дискусійні аспекти економічної доцільності реалізації проектів переробки ріпаку на біодизель.

19. Досвід Китаю в реалізації проектів будівництва й використання біогазових установок.

20. Досвід реалізації проектів виробництва й використання біогазу в Польщі.

4.3. Забезпечення освітнього процесу

Для більш якісного викладання лекційного матеріалу та зручного проведення семінарських занять аудиторії мають бути забезпечені мультимедійним обладнанням, для передачі різних форм інформації (текстової, графічної, аудіо- і відеоформ). Система дистанційного навчання Moodle ЧНУ.

5. Підсумковий контроль

Оцінка якості засвоєння навчальної програми з дисципліни Тренінг-курс «Управління проектами в громадських і неприбуткових організацій» охоплює поточний контроль успішності, виконання самостійної роботи, модульний контроль та складання підсумкового іспиту.

Для поточного контролю засвоєння студентами навчального матеріалу під час аудиторних занять та у процесі самостійної роботи передбачено проведення модульної контрольної роботи, порядок проведення та зміст якої доводиться до студентів на початку семестру.

Рівень засвоєння навчальної дисципліни Тренінг-курс «Управління проектами в громадських і неприбуткових організацій» визначається за рейтинговою системою оцінювання.

Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами іспиту, порядок проведення якого визначається робочою навчальною програмою.

Поточна успішність включає письмові відповіді в ході аудиторних занять, оцінку засвоєння навчального матеріалу в ході самостійної роботи студентів, виконання завдань поточного контролю знань.

5.1.Перелік питань до іспиту:

1. Загальна характеристика громадських організацій.
2. Передумови розвитку теорії громадських організацій.
3. Предмет та об'єкт громадських організацій.
4. Створення громадських організацій.
5. Соціально-економічна характеристика громадських організацій.
6. Межі між приватним, державним і третім сектором
7. Концептуальні особливості системи управління
8. Ключові відмінності організацій громадського сектора
9. Поняття «проект» і «процес»: спільне й відмінне. Ознаки проекту.
10. Сутність і передумови розвитку управління проектами.
11. Взаємозв'язок управління проектами й управління інвестиціями.
12. Взаємозв'язок управління проектами з функціональним менеджментом.
13. Проблеми та перспективи розвитку управління проектами в Україні.
14. Цілі, принципи та функції управління проектами.
15. Класифікація базових понять управління проектами. Учасники проекту.
16. Мета й стратегія проекту. Місце проекту в системі функціонування підприємства.
17. Результат проекту. Чинники зовнішнього й внутрішнього оточення проекту.
18. Проектний цикл. Дискусійні аспекти визначення меж життєвого циклу

інвестиційного проекту.

19. Структуризація проектів: сутність, мета, завдання, моделі та підходи.
20. Функції та підсистеми управління проектами.
21. Розробка концепції проекту: сутність, мета, етапи й перелік основних питань, які охоплює цей процес.
22. Характеристика техніко-економічного обґрунтування проекту.
23. Орієнтовний зміст і методика розробки ТЕО проекту.
24. Цінність проекту та її визначення. Вигоди й витрати проекту.
25. Сутність, завдання та основне призначення бізнес-плану проекту.
26. Концепція, мета й функції бізнес-плану проекту.
27. Загальна схема розробки бізнес-плану та інформаційне забезпечення.
28. Орієнтовна структура, зміст і методика розробки бізнес-плану проекту.
29. Оформлення, стиль і презентація бізнес-плану проекту.
30. Комп'ютеризація процесу бізнес-планування проектів.
31. Загальні принципи побудови організаційних структур управління проектами.
32. Організаційні структури проекту та його зовнішнє оточення.
33. Сучасні методи та засоби організаційного моделювання проектів.
34. Поняття проектного офісу, його завдання, організація та напрями роботи.
35. Джерела та організаційні форми фінансування проектів.
36. Організація проектного фінансування: етапи, контроль та проблеми.
37. Розробка стратегії та формування концепції маркетингу проекту.
38. Програма та бюджет маркетингу проекту. План маркетингу.
39. Реалізація заходів з маркетингу проекту. Дискусійні аспекти маркетингу аграрних проектів.
40. Поняття, призначення та види експертизи проекту.
41. Порядок проведення експертизи інвестиційних проектів.
42. Екологічна експертиза проектів: сутність, мета, завдання, форми та види.
43. Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів.
44. Планування проекту як складова управління проектами.
45. Управління вартістю проекту: оцінка, аналіз, прогнозування.
46. Контроль за виконанням проекту. Методи контролю проекту.
47. Завершення проекту: сутність, особливості та звітування.
48. Основи управління ресурсами проекту.
49. Основні принципи планування ресурсів проекту.
50. Управління закупками ресурсів: завдання, вимоги й правові основи.
51. Управління запасами: сутність, види та ефективність.

52. Сучасні методи управління матеріально-технічним забезпеченням.
53. Формування й розвиток команди проекту.
54. Організація ефективної діяльності команди проекту.
55. Мотивація персоналу в проекті: поняття, форми та чинники.
56. Управління персоналом команди проекту.
57. Соціально-психологічні аспекти управління персоналом.
58. Стили управління та лідерство в проекті. Роль менеджера проекту.
59. Управління конфліктами в проектах.
60. Поняття ризику та невизначеності. Сутність проектного ризику.
61. Причини виникнення та класифікація проектних ризиків.
62. Управління проектними ризиками: сутність, принципи, особливості.
63. Визначення та оцінювання проектних ризиків.
64. Методи мінімізації проектних ризиків.
65. Управління комунікаціями проекту.
66. Структурні елементи й можливості автоматизованих систем управління проектами.
67. Програмне забезпечення управління проектами.
68. Конкурентні способи укладання договорів, що опосередковують реалізацію проектів.
69. Неконкурентні способи укладання договорів, що опосередковують реалізацію проектів.
70. Способи забезпечення виконання зобов'язань, пов'язаних з реалізацією проектів.
71. Сутність робіт і взаємозалежність їх обсягів, тривалості та вартості.
72. Методичні підходи до оцінки стану й ходу виконання робіт.
73. Раціоналізація часу виконання робіт за проектом.
74. Управління продуктивністю праці за проектом і форми її контролю.
75. Сучасні концепції управління якістю проекту.
76. Стандартизовані системи менеджменту якості.
77. Забезпеченість функціонування та удосконалення системи менеджменту якості.
78. Сертифікація продукції проекту: сутність, мета, завдання, види.
79. Основні положення інформаційного обміну в проекті.
80. Інформаційні технології управління проектами.
81. Інтегровані інформаційні системи підтримки прийнятих рішень.
82. Ретроспектива розвитку автоматичних систем управління проектами.
83. Сучасні тенденції розвитку проектного менеджменту.

Самостійна робота
з дисципліни Тренінг-курс «Управління проектами в громадських і неприбуткових організаціях»

Питання для самостійної роботи (зробити коротке обґрунтування на декілька рядків до кожного питання):

Варіант №0

1. Концептуальний план проектний менеджмент визначає:

- а) основні етапи і віхи проекту;
- б) цілі та завдання проекту;
- в) строки виконання комплексів робіт, потребу в ресурсах, певні ділянки робіт;
- г) деталізоване завдання учасникам на місяць, тиждень, день за комплексами робіт.

2. Резерв у проектному менеджменті – це:

- а) перевищення норми ліквідності;
- б) запаси на випадок надзвичайних ситуацій;
- в) додаткова норма запасу сировини на складі;
- г) кількість часу, на яку може бути затримана робота без загрози зміни строків виконання проекту в цілому;
- д) дефіцит бюджету проекту.

3. До параметрів, які підлягають управлінню, належать:

- а) бюджет проекту.
- б) маркетинг продукту проекту.
- в) управління персоналом.
- г) закупівлі за планом проекту.
- д) склад проектних робіт.

4. Питання фінансового забезпечення виконання проекту вирішуються на:

- а) доінвестиційній стадії проекту;
- б) інвестиційній стадії проекту;
- в) етапі прийняття бізнес-плану до виконання;
- г) обґрунтуванні фінансового розділу бізнес-плану.

5. До власних джерел фінансування проектів відносяться:

- а) залишок нерозподіленого прибутку підприємства;
- б) обігові кошти підприємства;
- в) додаткова емісія акцій;
- г) інвестиційні ресурси створеного під проект інвестиційного фонду;
- д) банківські кредити.

6. Основна суть проектного фінансування полягає в:

- а) перерозподілі ризику між учасниками проекту;
- б) більш надійних джерелах інвестицій;
- в) залученні до проекту широкого кола інвесторів;
- г) зниженні рівня проектного ризику;

д) зростанні рівня прибутковості проекту.

7. При наданні інвестицій на принципах проектного фінансування банк стає:

- а) замовником проекту;
- б) учасником проекту;
- в) кредитором замовника проекту;
- г) куратором проекту;
- д) менеджером проекту.

8. Елементами процесу планування у проектному менеджменті є:

- а) фінансове планування;
- б) планування обсягів виробництва;
- в) декомпозиція;
- г) завдання послідовності робіт;
- д) планування маркетингу.

9. Планування змісту проекту означає:

- а) обґрунтування напрямів реалізації бізнес-ідеї;
- б) декомпозицію робіт з реалізації бізнес-плану;
- в) планування якісних характеристик продукту;
- г) планування виробничих процесів;
- д) техніко-економічне обґрунтування бізнес-ідеї.

10. Особливістю обґрунтування закупівель при виконанні проекту є:

- а) перевага критерію надійності постачань;
- б) перевага критерію економічності постачань;
- в) забезпеченість довготривалості взаємовідносин з постачальником;
- г) забезпечення ритмічності постачань.

11. Обґрунтування обсягу закупівель відбувається на етапі:

- а) управління виконанням проекту;
- б) формуванні виробничого розділу бізнес-плану;
- в) формуванні фінансового розділу бізнес-плану;
- г) управління вартістю проекту;
- д) управління змістом проекту.

12. Обґрунтування форм та засобів закупівель відбувається на етапі:

- а) Управління виконанням проекту.
- б) Формування виробничого розділу бізнес-плану.
- в) Формування фінансового розділу бізнес-плану.
- г) Управління вартістю проекту.
- д) Управління змістом проекту.

13. Факторами, які впливають на рівень економічності постачань у проектному менеджменті, є:

- а) імідж постачальника;
- б) форма власності постачальника;
- в) рівень ціни;
- г) форма оплати;
- д) ритмічність постачань.

14. Що означає термін "період дисконту" в договорах на закупівлю?

- а) термін попередньої оплати;
- б) термін дії знижки з ціни товару;
- в) термін відвантаження товару на адресу покупця;
- г) термін гарантії;
- д) термін оплати рахунку;
- е) термін дії банківської гарантії.

15. Термін "оплата на відкритий рахунок" означає:

- а) поставка з відстрочкою платежу;
- б) попередня оплата;
- в) оплата з відкриттям акредитиву;
- г) представлення банківської гарантії;
- д) визначення суми оплати у ВК.

16. Різниця між бюджетом проекту та оцінкою витрат після його завершення визначає:

- а) прогноз економії бюджету проекту;
- б) прогноз перевищення бюджету проекту;
- в) прогноз зміни терміну виконання проекту.

Завдання

Підприємство передбачає реалізувати інноваційно-інвестиційний проект вартістю 200 тис. грн, практичне здійснення якого спрямоване на виробництво нового виду продукції. Очікуються такі грошові потоки: 1-й рік – 40 тис. грн, 2-й рік – 40 тис. грн, 3-й рік – 60 тис. грн, 4-й рік – 50 тис. грн. Необхідно визначити чистий приведений дохід та термін окупності інвестицій за умови, що дисконтна ставка дорівнює 10 %.

Модульна контрольна робота

з дисципліни Тренінг-курс «Управління проектами в громадських і неприбуткових організаціях»

Варіант №0

1. Загальні ознаки для проектів, що відрізняють їх від інших заходів, планів, програм:
  - а) спрямованість на досягнення конкретної мети;
  - б) вимоги до якості продукту проекту;
  - в) визначеність певної дати початку і закінчення.
2. Проект – це:
  - а) план довгострокових фінансових вкладень;
  - б) бізнес-план;
  - в) програма дій використання фінансових ресурсів;
  - г) завдання з певними вихідними даними й плановими результатами (цілями), що зумовлюють спосіб його розв'язання;
  - д) задум (завдання, проблема) та необхідні засоби його реалізації з метою досягнення бажаного економічного, технічного, технологічного чи організаційного результату.
3. До головних ознак проекту не належать:

- а) зміна стану для досягнення мети проекту;
- б) обмеженість у часі;
- в) обмеженість ресурсів;
- г) складність;
- д) неповторність.

4. Визначення мети проекту не передбачає:

- а) визначення результатів діяльності на певний строк;
- б) обмеження ресурсів проекту;
- в) кількісної оцінки проекту;
- г) доведення, що результати можуть бути досягнуті;
- д) визначення умов, за яких результати проекту можуть бути досягнуті.

5. За функціональним спрямуванням виділяють проекти:

- а) маркетингові;
- б) промислові;
- в) з надзвичайними вимогами;
- г) дослідження і розвитку.

6. Причини відокремлення проектний менеджмент в самостійну галузь:

- а) проектний менеджмент вимагає спеціальних умінь, інструментів, організаційної структури тощо;
- б) підвищення темпів змін у промисловості;
- в) зростання ролі фактора часової обмеженості виконання проектів.

7. Розташуйте по порядку кроки реалізації проекту за схемою Світового банку:

- а) переговори і вибір організації-виконавця;
- б) підготовка даних;
- в) визначення концепції проекту;
- г) оцінка даних і вибір рішення;
- д) впровадження, включаючи конструкторські розробки;
- є) післяпроектний огляд;
- ж) використання.

8. Розташуйте по порядку стадії життєвого циклу проектного менеджменту відповідно до одного з підходів:

- а) конструкторська розробка;
- б) вивчення можливостей;
- в) забезпечення;
- г) концепція;
- д) планування;
- є) виробництво (монтаж);
- ж) прийняття.

9. Позначте основні функції проектного менеджменту (РМВОК):

- а) управління людськими ресурсами;
- б) управління обсягом проекту;
- в) управління ризиком;
- г) управління якістю;
- д) управління комунікаціями;

- є) управління проектною інтеграцією;
- ж) управління часом.

10. Позначте додаткові функції проектного менеджменту (РМВОК):

- а) управління людськими ресурсами;
- б) управління обсягом проекту;
- в) управління ризиком;
- г) управління якістю;
- д) управління комунікаціями;
- є) управління проектною інтеграцією;
- ж) управління часом.

11. Визначте порядок проектних процедур:

- а) випуск інструкцій;
- б) розподіл обов'язків;
- в) альтернативний аналіз;
- г) формування системи звітності;
- д) документальний контроль;
- є) аудит проекту;
- ж) проведення тендерів.

12. Концепція «тотальної інтеграції» як риса сучасного проектного менеджменту передбачає:

- а) інтеграцію всіх інформаційних систем проекту;
- б) інтеграцію планування і контролю;
- в) структурування проекту в одному, двох або більше напрямках.

13. До складу стадій життєвого циклу розвитку бізнес-ідей належать:

- а) наукові дослідження;
- б) проект;
- в) експертиза;
- г) паблік-рілейшнз;
- д) діловий план.

14. Проектний аналіз здійснюється на стадії життєвого циклу розвитку бізнес-ідеї:

- а) формулювання бізнес-ідеї;
- б) техніко-економічне обґрунтування;
- в) діловий план;
- г) проект.

15. Найбільший відсоток відмов від подальшої розробки бізнес-ідеї відбувається на стадії:

- а) формулювання бізнес-ідеї;
- б) техніко-економічного обґрунтування;
- в) ділового плану;
- г) проекту.

Завдання.

Проведіть класифікацію за різними ознаками таких проектів:

- створення спільного підприємства з виробництва офісних меблів;

- наукові дослідження хімічних властивостей добрив з метою їх виробництва, випуску і застосування у сільському господарстві;
- будівництво атомної електростанції;
- розробка газового родовища у Полтавській області та експорт газу;
- перехід на дворівневу систему навчання у вищих навчальних закладах України;
- економічний розвиток регіонів України.

Варіант іспитового білету з зазначенням максимальної кількості балів за кожне виконане завдання

Чорноморський національний університет імені Петра Могили (повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Семестр X

Навчальна дисципліна Тренінг-курс «Управління проектами в громадських і неприбуткових організаціях»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Наведіть класифікаційні ознаки плану проекту.
2. Розкрийте процес управління комунікаціями при виконанні проекту.

Завдання 3

Підприємство передбачає реалізувати інноваційно-інвестиційний проект вартістю 200 тис. грн, практичне здійснення якого спрямоване на виробництво нового виду продукції. Очікуються такі грошові потоки: 1-й рік – 40 тис. грн, 2-й рік – 40 тис. грн, 3-й рік – 60 тис. грн, 4-й рік – 50 тис. грн. Необхідно визначити чистий приведений дохід та термін окупності інвестицій за умови, що дисконтна ставка дорівнює 10 %.

Затверджено на засіданні
кафедри менеджменту

Протокол № _____ від „_____” _____ 2019 року

Завідувач кафедри
менеджменту

_____ (підпис)

Стоян О.Ю.
(прізвище та ініціали)

Екзаменатор

_____ (підпис)

Бурдельна Г.О.
(прізвище та ініціали)

Критерії оцінювання за кожне виконане завдання для досягнення максимальної кількості балів

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Завдання 1.	10
2	Завдання 2.	15
3	Завдання 3.	15
	...	
	Всього за іспит	40

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни Тренінг-курс «Управління проектами в громадських і неприбуткових організацій» передбачають практичні заняття і виконання індивідуальних завдань.

Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться у таких формах:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Проведення поточного модульного контролю.
3. Проведення іспиту.

Оцінювання знань студентів під час практичних занять має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

а) систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу навчальної дисципліни; відвідування занять;

б) виконання завдань для самостійного опрацювання;

в) рівень виконання контрольних завдань.

При оцінюванні практичних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Поточний модульний контроль. Зміст підсумкового модульного контролю викладач доводить до студентів протягом двох перших тижнів занять. За результатами підсумкового модульного контролю студент має право на отримання семестрової оцінки без складання заліку на підставі набраних ним балів протягом семестру. Модульний контроль здійснюється та оцінюється за такими складовими: за результатами оцінювання знань студента під час практичних занять згідно з графіком навчального процесу та проміжного тестування.

Загальна оцінка за поточний модульний контроль розраховується як середня отриманих студентом оцінок.

Критерії оцінювання завдань для досягнення максимальної кількості балів

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Аудиторна робота (практичні заняття). Максимальна кількість балів	30
2	Самостійна робота. Максимальна кількість балів: - Пошукові роботи - Презентації/ доповіді	10 10
3	МКР	10
4	Іспит. Максимальна кількість балів	40
	...	
	Всього	100

Критерії поточної оцінки знань студентів.

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінки
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Критерії поточної модульної оцінки знань студентів.

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінки
9-10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
7-8	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
5-6	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
3-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Підсумковий модульний контроль знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

7. Рекомендовані джерела інформації

1.1. Основні:

7.1. Основна література

1. Project Management Institute. Руководство к Своду знаний по управлению проектами (*Руководство РМВОК*). - Пятое издание. Библиографическая запись Библиотеки Конгресса США. – 2015. – 614с.
2. TheDefinitiveGuideto Project Management. Nokes, Sebastian. 2nd Ed. n. London (FinancialTimes/PrenticeHall): 2007.ISBN 978–0-273–71097–4
3. Аньшин В. М., Модели управления портфелем проектов в условиях неопределённости./И. В. Демкин, И. М. Никонов, И. Н. Царьков — М.: МАТИ, 2008.
4. Кендалл Д. И. Современные методы управления портфелями проектов и офисуправления проектами. —/Д. И. Кендалл, С. К. Роллинз. СПб.: Питер, 2004.
5. Моніторинг проектів Темпус (процедура підготовки і проведення). Ключові рекомендації виконавцям за результатами моніторингів [Електронний ресурс]/Національний Еразмус+ офіс в Україні. — 2015.— Режим доступу: www.erasmusplus.org.ua/
6. Ноздріна Л. В. Управління проектами: підручник/Л. В. Ноздріна, В. І. Ящук, О. І. Полотай; за заг. ред. Л. В. Ноздріної. — К.: Центр учбової літератури, 2010.— 432 с.
7. Словник-довідник з питань управління проектами/Українська асоціація управління проектами/С. Д. Бушуєв (ред.). — К.: Видавничий дім «ДеловаяУкраина», 2001.— 640 с.
8. Тарасюк Г. М. Управління проектами./Г. М. Тарасюк. — Житомир: ЖДТУ, 2004.— 470 с.
9. Управління проектами розвитку: навч.-метод. посіб./Ю. В. Легенько, Т. І. Євтухова, О. В. Родіонов та ін.; ДП «Укртехінформ». — К., 2013.— 291 с.
10. Управление проектами./ Мазур И.И., Шапиро В.Д., Ольдерогге Н.Г. Учебноепособие / Под редакцией И. И. Мазур. – М.: Омега – Л, 2004 – 664с.

7.2. Додаткова література

1. Азарова Т. В. Моніторинг і оцінка проекту [електронний ресурс]/Т. В. Азарова. — 2010. Режим доступу: www.lacenter.org.ua/2013-09-10-08-52-50/71-2013-09-17-06-26-56/110-2010-05-06-18-37-21.html/
2. Збаразька Л. О. Управління проектами: навч. посіб./Л. О. Збаразька. — К.: Центр учбової літератури, 2008.— 168 с

3. История и тенденции развития управления проектами [Электронный ресурс]. — Режим доступа: www.pmuniversity.ru/files/article_4_tendency.pdf.
4. Матвеев А. А., Новиков Д. А., Цветков А. В. Модели и методы управления портфелями проектов. — М.: ПМСОФТ, 2005.— С. 206.
5. Новикова Т. Г. Папка индивидуальных достижений — «портфолио»//Директор школы. — 2004.— № 7.— с. 45–48.
6. Проектный менеджмент Ти-кит/Б. Абриньани, Р. Гомеш, Д. де Вильдер и др.; Совет Европы, Европейская Комиссия. — Strasbourg Cedex, 2000.— 110 с.
7. Фесенко Т. Г. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посіб./Т. Г. Фесенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. — Х.: ХНАМГ, 2012.— 181 с.